

ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 5

Soybean Variety Chiang Mai 5

มณฑาทันนัทพันธุ์^{1/} สมศักดิ์ ศรีสมบุญ^{2/} ศุภชัย แก้วมีชัย^{3/}
ชุตินันต์ พานิชศักดิ์พัฒนา^{5/} เอนก โชติญาณวงษ์^{1/} วีระศักดิ์ เทพจันทร์^{1/}
พรศักดิ์ ดวงพุดตาน^{1/} เทวา เมลาณนที^{4/} อลงกรณ์ กรณ์ทอง^{5/}

บทคัดย่อ

ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 5 (สายพันธุ์ ชม.60-10kr-71) ได้มาจากการนำเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ไปฉายรังสีแกมมาปริมาณ 10 krad ในปี 2530 เพื่อชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ จากนั้นทำการคัดเลือกแบบ Pure Line Selection ในชั่ว M_4 และ M_5 เพื่อให้ได้สายพันธุ์บริสุทธิ์ที่ต้านทานโรคราสนิม ทำการคัดเลือกและพัฒนาพันธุ์ที่สถานีเกษตรหลวงปางดะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ อำเภอสันทราย ระหว่างปี 2532-2546 โดยถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 5 มีลักษณะเด่น ดังนี้ 1) ต้านทานต่อโรคราสนิมในสภาพไร่ (natural infections) แสดงลักษณะแผลแบบ Reddish Brown (RB) Type 2) ต้านทานต่อเชื้อโรคราสนิม 8 สายพันธุ์ (races) ในห้องปฏิบัติการ โดยให้แผลแบบ RB Type 3) เปอร์เซ็นต์ความเสียหายของใบเนื่องจากโรคราสนิมต่ำ และอัตราความก้าวหน้าความรุนแรงของโรคราสนิมช้า 4) เปอร์เซ็นต์ความเสียหายของผลผลิตลดลงเนื่องจากโรคราสนิมต่ำระหว่างร้อยละ 0-17 ในขณะที่พันธุ์เชียงใหม่ 60 ผลผลิตลดลงร้อยละ 10-39 5) พันธุ์เชียงใหม่ 5 ให้ผลผลิตสูง 326 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าพันธุ์เชียงใหม่ 60 ร้อยละ 12 ในสภาพที่มีการระบาดของโรคราสนิม

พันธุ์เชียงใหม่ 5 ได้ผ่านการพิจารณาจากกรมวิชาการเกษตรให้เป็นพันธุ์แนะนำเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2549 แหล่งปลูกที่เหมาะสม คือ เขตภาคเหนือตอนบน และพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคราสนิม

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 เชียงใหม่

^{2/} สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 เชียงใหม่

^{3/} สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช

^{4/} ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 ขอนแก่น

^{5/} สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ

